

Η Πατριαρχική και Συνοδική Πράξη ως επίσημη εξαγγελία της ένταξης ενός αγίου στο εορτολόγιο (Πρωτοπρεσβύτερος Γεώργιος Τσέτσης, Μόνιμος Αντιπρόσωπος του Οικουμενικού Πατριαρχείου στην Έδρα του Π.Σ.Ε.)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bit.ly/2dgDiEo>]

Η Πατριαρχική και Συνοδική άρα Πράξη, που καταστρώνεται και υπογράφεται, δεν αποτελεί αναγνώριση ή ανακήρυξη ενός προσώπου ως αγίου, αλλά επίσημη εξαγγελία από την πρώτη της Ορθοδοξίας καθέδρα, ότι ένας τοπικά εορταζόμενος άγιος, εντάσσεται πλέον στο γενικό Εορτολόγιο της Εκκλησίας και πρέπει στο έξης να χαίρει καθολικής τιμής.

Την αντίληψη αυτή του Οικουμενικού Πατριαρχείου εκφράζει κατά το σαφέστερο δυνατό τρόπο η Πράξη που καταστρώθηκε επί Κυρίλλου Λουκάρεως στην περίπτωση του Αγίου Γερασίμου του Νέου του εν Κεφαλληνία, την οποία και έστειλε ως πρότυπο ο Φώτιος Β΄ προς τον Πατριάρχη Ρουμανίας Μύρωνα. Μια προσεκτική ανάγνωση του κειμένου αυτού μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι το κεντρικό σημείο της Πράξεως αυτής δεν είναι η διαπίστωση ότι «εν τοις καθ' ημάς χρόνοις ηυδόκησεν ο Θεός οσίως και θεαρέστως βιώσαντα τον εν τοις Ομαλοίς καλουμένους χωρίοις της νήσου Κεφαλληνίας θείον Γεράσιμον τύπον γενέσθαι του κατά Χριστόν πολιτεύσαντος και θείας αρετής χαρακτήρα», ή ότι η αρετή και τα κατορθώματά του «ου μόνον υπ' ανθρώπων θαυμάζονται και πανταχού κηρύττονται παρά των ειδότων, αλλά και υπό Θεού πολλώ μάλλον επιβεβαιούνται και επισφραγίζονται καθ' εκάστην τοις θαύμασιν», αλλά η εντολή που δίνει η πρώτη της Ορθοδοξίας καθέδρα όπως ο Άγιος Γεράσιμος τιμάται «από του νυν και εις το εξής εις αιώνα τον άπαντα ου μόνον εν τη νήσω Κεφαλληνία, αλλ' επί πάσης της από περάτων έως περάτων της Οικουμένης των ευσεβών εκκλησίας»[19].

Ο νεοκαταταχθείς Άγιος Βλάσιος ο εν Σκλαβαίνις Ακαρνανίας

Η πεμπτουσία της Συνοδικής αυτής Πράξεως βρίσκεται ακριβώς στο τελευταίο τούτο σημείο, το όποιο και μιλεί αφ' εαυτού για την επί του προκειμένου

ιδιαιτερότητα του ρόλου του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Διότι, θεσπίζοντας ότι ο Άγιος Γεράσιμος πρέπει στο εξής να εορτάζεται πάνδημα από το σύνολο της Ορθοδοξίας, το Πατριαρχείο ενεργεί ως πρωτόθρονος Εκκλησία και λειτουργεί κατά φυσικό τρόπο ως συνδετικός κρίκος μεταξύ των κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών, συντελώντας έτσι όπως ένας τοπικά εορταζόμενος άγιος, αποβεί κοινή των ορθοδόξων κληρονομιά, εντασσόμενος στο γενικό της Εκκλησίας Εορτολόγιο.

Αυτήν ακριβώς τη σημασία έχει και το πρόσφατο αίτημα του Μητροπολίτου Διδυμοτείχου Νικηφόρου προς το Οικουμενικό Πατριαρχείο, σχετικά με την ένταξη στο Εορτολόγιο του Νεομάρτυρος Κυρίλλου, Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως (1821). Όπως δηλαδή ο από το λαό του Έβρου ως άγιος της Εκκλησίας τιμώμενος Νεομάρτυς Κύριλλος[20], επ' ονόματι του οποίου ήδη ανεγέρθη παρεκκλήσιο στο Πύθιο[21], «ενταχθή και επισήμως εις τας δέλτους του Ορθοδόξου Αγιολογίου και γίνει ευρύτερον γνωστός»[22].

Η πράξη που ακολουθείται σήμερα στο Οικουμενικό Πατριαρχείο, προκειμένου να εγγραφεί ένας άγιος στο Εορτολόγιο, είναι σχετικά απλή. Όταν ο Επίσκοπος μιας επαρχίας διαπιστώσει ότι κάποιο πρόσωπο, αναγνωριζόμενο στη συνείδηση των πιστών ως άγιο, γίνεται αντικείμενο τιμής, καταρτίζει ένα «κανονικό φάκελλο», που εμπεριέχει τα στοιχεία εκείνα τα οποία μαρτυρούν για την οσία και αγγελική βιοτή του τιμώμενου. Ο φάκελλος αυτός υποβάλλεται στο Οικουμενικό Πατριαρχείο, με το αίτημα όπως τούτο ανακηρύξει επίσημα τον ήδη στην επαρχία του τιμώμενο, συχνά δε και εορταζόμενο, άγιο.

Έπειτα από τη μελέτη του φακέλλου και σχετική εισήγηση της Κανονικής Επιτροπής, η Αγία και Ιερά Σύνοδος του Οικουμενικού Πατριαρχείου αποφασίζει την ένταξη του αγίου στο Εορτολόγιο, ορίζει την ημέρα κατά την οποία πρέπει να τελείται η μνήμη του και εκδίδει, «εις ένδειξιν και βεβαίωσιν» Πατριαρχική και Συνοδική Πράξη, η όποια καταστρώνεται στον Κώδικα της Αγίας του Χριστού Μεγάλης Εκκλησίας, υπογράφεται από Πατριάρχη και Συνοδικούς Αρχιερείς και αποστέλλεται «εν ίσω και απαραλλάκτω» στον ιεράρχη της επαρχίας όπου τιμάται ο άγιος «προς κατάθεσιν εν τοις αρχείοις» της Ι. Μητροπόλεως.

(συνεχίζεται)

[19] Βλ. Ορθοδοξία, ένθ. αν., σελ. 287. Την ίδια ακριβώς ιδέα εκφράζει και ο Τόμος αναγνωρίσεως ως αγίου, του Μάρκου του Ευγενικού, όταν προτρέπει τους Κεφαλλήνες «και τους απανταχού ορθοδόξους χριστιανούς», όπως ο Θεοφόρος και όσιος προασπιστής της Ορθοδόξου πίστεως τιμάται ως άγιος «αυτόθι (στην Κεφαλληνία) και απανταχού». Βλ. Mansi, 37, 995.

[20] Βλ. Ο Άγιος Κύριλλος, εν Γνωριμία, τεύχος 97 (Σεπτ. - Οκτ.1990), σελ. 11.

[21] Το παρεκκλήσιο αυτό θεμελιώθηκε στις 26 'Ιουνίου 1988 από τον Τοποτηρητή Διδυμοτείχου, Μητροπολίτη Αλεξανδρουπόλεως Άνθιμο, βλ. Λ. Κάλλα- Χατζή (έπ.), Βίος και Θαύματα Αγίου Κυρίλλου, Πύθιο Έβρου 1989, σελ.78, και εγκαινιάσθηκε τον Σεπτέμβριο του 1990 από τον, στο μεταξύ εκλεγέντα, Μητροπολίτη Διδυμοτείχου Νικηφόρο, βλ. Γνωριμία, ένθ. αν..

[22] Βλ. Εισαγωγικό σημείωμα του Μητροπολίτου Διδυμοτείχου Νικηφόρου, εν Λ. Κάλλα - Χατζή, μν. έργ..